QORTI ĊIVILI
PRIM'AWLA

ONOR. IMĦALLEF
ROBERT G. MANGION

SEDUTA TAT-30 TA' GUNJU 2020

Kawża Numru: 2

Rikors nru. 486/2012 RGM

Bank of Valletta p.l.c.
(C 2833)

vs.

John u Jane mizzewgin Borg
(K.I. numri 904145 (M) u 600449 (M),
u b'digriet tal-21 t'april, 2016
l-atti ta' Jane Borg gew trasfuzi f'isem
John Borg

Il-Qorti:

Rat ir-**rikors tas-soċjetà Bank of Valletta p.l.c.** ippreżentat fis-16 ta' Mejju 2012 li permezz tiegħu ippremettiet u talbet s-segwenti:

Illi in forza ta' kuntratt ta' kostituzzjoni ta' debitu, in atti Nutar Dottor Margaret Heywood datat 1 ta' Frar 2008 (Dok "A"), l-intimati iddikjaraw ruhhom veru, certi u likwidi debituri tas-socjeta' rikorrenti fis-somma ta' disa' miljun Ewro, sitt mija u sebgha u disghin elf, disa' mija u erbatax-il Ewro u tnejn u ghoxrin centezmu (€9,697,914.22) flimkien ma' l-imghaxijiet ulterjuri sal-jum tal-pagament effettiv.

Illi d-debitu tal-intimati mas-socjeta rikorrenti illum jammonta ghal disa' miljun Ewro, sitt mija u sebgha u disghin elf, disa' mija u erbatax-il Ewro u tnejn u ghoxrin centezmu (€9,697,914.22), flimkien mal-ispejjez u mal-imghax ulterjuri mill-1 ta' Frar 2008 sal-jum tal-pagament effettiv;

Illi ghaddew aktar minn tlett (3) snin minn meta l-kuntratt fuq imsemmi setgha jigi ezegwiti u d-debitu tal-intimati ghadu ma thallasx u ghalhekk kellu jsir dan ir-rikors.

Ghaldaqstant, is-socjeta' rikorrenti titlob umilment illi Din l-Onorabbli Qorti Joghgobha Tawtorizzaha tezegwixxi il-kuntratt datat 21 ta' Frar 2008 in atti Nutar Dottor Margaret Heywood (Dok. "A") fl-ismijiet fuq imsemmija bl-ispejjez kontra l-istess intimati.

Rat ir-risposta ġuramentata ta' John Borg ippreżentata fit-2 t'Ottubru 2012 li permezz tagħha eċċepixxa s-segwenti:-

Illi ghalkemm l-intimati ddikjaraw ruhhom veri, certi u likwidi debituri tas-socjeta` rikorrenti fis-somma ta' disa' miljun, sitt mija u sebgha u disghin elf, disa' mija u erbatax -il ewro u tnejn u ghoxrin centezmu (€9,697,914.22) din is-somma hija diviza f'kapital ta' sitt miljun, sitt mija u sitta u sittin elf tmin mija u sebgha u erbghin ewro u hdax -il centezmu (€6,666,847.11) u f'interessi li jammontaw ghal tlett miljuni wiehed u tletin elf, sebgha u sittin ewro u hdax -il centezmu (€3,031,067.11);

Illi l-imghaxijiet imsemmija fir-rikors promotur m'humiex imghaxijiet illi ghandhom jinhadmu fuq l-ammont ta' disa'miljun, sitt mija u sebgha u disghin elf disa' mija u erbatax il-ewro u tnejn u ghoxrin centezmu (€9,697,914.22), kif jinghad izda fuq is-somma ta' sitt miljun, sitt mija u sitta u sittin elf tmin mija u sebgha u erbghin ewro u hdax -il centezmu (€6,666,847.11) rapprezentanti l-kapital skont l-istess kostituzzjoni ta' debitu;

Illi r-rikorrenti kienu diga thallsu parti mill-ammont dovut kif jista' jigi pruvat fi stadju ulterjuri u ghalhekk l-ammont dovut m'huwiex dak imsemmi fil-kostituzzjoni tad-debitu u ghalkemm l-esponenti ghadhom moruzi ghad irid jigi pruvat mis-socjeta` rikorrenti f'liema ammont;

Ghaldaqstant l-esponenti jitolbu lil din l-Onorabbli Qorti:

1. tirrespingi t-talba tar-rikorrenti stante illi f'dan l-istadju lanqas ghadu gie determinat l-ammont illi l-esponenti huma moruzi fih u ghaldaqstant ma jistghax jigi ezegwit l-imsemmi kuntratt ghaliex f'dan l-istadju ma jistghax jinghad illi huwa cert, likwidu u dovut;

2. illi jekk din l-Onorabbli Qorti tilqa' t-talba tar-rikorrenti taghmel dan fl-ammont inferjuri illi jigi stabbilit minn din l-Onorabbli Qorti tenut kont illi diga kien hemm hlas parzjali kif ukoll tenut kont illi l-interessi huma dovuti fuq il-kapital biss skont l-imsemmija kostituzzjoni ta' debitu.

Rat l-atti kollha tal-kawża;

Rat il-provi kollha li tressqu fil-kors tal-kawża;

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tal-Bank rikorrent ippreżentata fis-27 ta' Novembru 2019;

Rat li l-konvenut naqas milli jippreżenta nota ta' sottomissjonijiet u dan nonostante l-fatt li t-terminu tiegħu sabiex jippreżenta l-imsemmija nota ġie estiż;

Rat li waqt is-seduta tal-31 t'Ottubru 2019, ir-rikorrent iddikjara li qed jirrimetti ruħhu għal atti partikularment għall-affidavit tal-konvenut stess u li m'għandux aktar x'jissottometti;

Rat li l-kawża tħalliet għal-lum għas-sentenza.

Ikkunsidrat

Jirriżulta li l-Bank rikorrent ta lill-konvenut żewġ faċilitajiet ta' self bis-saħħa ta' żewġ kuntratti: wieħed għal miljun u ħames mitt elf lira Maltin (Lm1,5000,000) ekwivalenti għal tlett miljuni, erbgħa mija, erbgħa u disgħin elf, u sittin ewro u għaxar ċenteżmi (€3,494,060.10) bis-saħħa ta' kuntratt tas-16 ta' Lulju 1996; u t-tieni għal sitt miljuni, ħames mija u erbatax-il elf u mitejn ewro (€6,514,200). Il-bank ukoll ta l-faċilità ta' *over-draft* lill-konvenut fis-somma ta' mitt lira Maltin (Lm100,000) ekwivalenti għal mitejn, tnejn u tletin elf, disgħa mija u sebgħa u tletin ewro u erbgħa u tletin ċenteżmu (€232,937.34).

Dawn il-faċilitajiet ġew miġbura f'kuntratt ta' kostituzzjoni ta' debitu wieħed fl-atti tan-Nutar Margaret Heywood datat 1 ta' Frar 2008, fejn fih

"Debtors do hereby acknowledge that they are debtors in favour of the Bank, which accepts, for the global sum of nine million, six hundred and ninety-seven thousand, nine hundred and fourteen Euro and twenty-two Euro cents (€9,697,914.22) equivalent to four million, one hundred and sixty-three thousand, three hundred and fourteen Maltese liri and fifty cents (Lm4,163,314.50) which sum is certain, liquidated and due [...]

Interest shall continue to accrue on the total capital sum amounting to six million, six hundred and sixty-six thousand, eight hundred and forty-

seven Euro and eleven Euro cents (€6,666,847.11c) equivalent to two million, eight hundred and sixty-two thousand and seventy-seven and forty-three cents (Lm2,862,077.43c) at eight per cent (8%) per annum [...]"

Jirriżulta mix-xhieda ta' Roderick Abela tas-7 ta' Novembru 2016 illi d-debituri għadhom ma ssaldawx id-debitu tant li skond il-prospett ippreżentat mill-bank attur jirriżulta illi għalkemm jidher li l-konvenut għamel xi pagamenti wara li żewġ kontijiet bankarji ġew magħluqa u l-flus li kien hemm fihom "ġew akkreditati kontra l-imgħaxijiet li kien hemm akruwjati sa dakinhar. [...] Dan ġara peress li ma kienx hemm biżżejjed surplus ta' interest, ma stajniex innaqsu xejn mill-kapital".[1]

Il-bank rikorrenti qiegħed jitlob illi bis-saħħa tal-**Artikolu 258 (ċ) tal-Kapitolu 12** il-kuntratt pubbliku jerġa' jsir eżegwibbli bħala titolu eżekuttiv minħabba li għaddew aktar minn tlett snin[2] mindu seta' jiġi eżegwit. Dan l-artikolu jirregola l-kwistjoni fejn il-liġi tagħti l-fakultà lil min ikollu titolu eżekuttiv li jgħaddilu t-terminu ta' żmien li fih setgħet issir l-eżekuzzjoni tiegħu, li tali titolu jista' jiġi ravvivat permezz ta' din il-proċedura. L-**Artikolu 253 (b) tal-Kapitolu 12** jqis bħala titolu eżekuttiv "l-kuntratti rċevuti minn nutar pubbliku ta' Malta, jew minn uffiċjal pubbliku ieħor awtorizzat li jirċevihom, meta l-kuntratt huwa dwar dejn ċert, likwidu u li għalaq, u ma jikkonsistix f'esekuzzjoni ta' fatt".

Ma jidhirx li l-bank għamel xi proċedura qabel intavola dan ir-rikors. Dan qiegħed jingħad peress li ai termini tal-**Artikolu 256 (2)** tal-Kapitolu 12 biex kuntratt jew titolu bħal dak ikollu effett eżekuttiv, jeħtieġ li jintbagħat att ġudizzjarju lid-debitur b'sejħa għall-ħlas u jkunu għaddew minn tal-anqas jumejn min-notifika lid-debitur ta' dak l-att ġudizzjarju. Minn dak il-ħin 'l hemm, it-titolu jkun jista' jiġi eżegwit bil-ħruġ tal-atti

[1] Paġni 71 – 72 tal-proċess.

[2] Meta ġiet istitwieta l-azzjoni l-Artikolu 258 kien jirreferi għal tlett snin, kien biss bl-att IV tal-2016 li t-terminu ġie estiż għal ħames snin.

eżekuttivi maħsuba fil-liġi bla ma jeħtieġ proċeduri oħrajn jew xi sentenza li tikkonferma li dak il-kuntratt sar eżegwibbli.

Dan magħdud, "Ir-rikors li jsir abbażi tal-Artikolu 258 tal-Kap. 12 m'għandux l-iskop li jrendi ttitolu eżekuttiv eżegwibbli u għalhekk mhux applikabbli f'dan il-każ l-Artikolu 256(2) tal-Kap. 12, iżda għandu biss l-iskop li l-Qorti tirravviva t-titolu eżekuttiv biex il-kreditur ikun f'pożizzjoni li jirrendih eżegwibbli mill-ġdid u dan għax ikunu għaddew tlett snin mindu seta' jiġi eżegwit."[3] Għaldaqstant il-fatt li l-bank ma bagħatx ittra lid-debitur biex iħallsu lura d-debitu ma hu ta' ebda rilevanza għal din il-proċedura għax il-bank qed jitlob biss li t-titolu jerġa' jingħata forza għal eżegwibilita futura tiegħu. Billi jirriżulta li għaddew aktar minn tlett snin minn meta seta' jiġi eżegwit il-kuntratt, il-kreditur kellu jistitwixxi din il-proċedura immirata biss għar-ravvivar tat-titolu eżekuttiv u konsegwentement u sussegwentement l-eżegwibilita tiegħu skond l-Artikolu 256 (2) tal-Kapitolu 12.

Ikkunsidrat

Il-konvenut fl-affidavit tiegħu qiegħed jikkontesta l-ammont li qed jitlob il-bank u dan għaliex jgħid li ma jistax jifhem kif il-kapital dovut lill-Bank baqa' qatt ma naqas u "ma nistax ngħid fejn marru l-pagamenti kollha li jiena kont nagħmel, konsistenti fid-dħul kollu li kellha l-istess lukanda matul l-għaxar snin." Lanqas ma jista' jifhem kif il-Bank wasal għas-somma tal-imgħax; qiegħed jikkontesta wkoll l-ammont ta' €65,227.94 spejjeż legali u dan għaliex ma jafx ta' xiex inhuma aktar u aktar meta m'hemm l-ebda kawżi oħra pendenti bejnu u bejn il-Bank. Jgħid li r-rappreżentant tal-bank qal li dawn kienu spejjeż li għamel il-Bank "kemm ilu jfittex". B'referenza għal dak li ntalab fir-rikors promotur u ċioe €9,697,914.72 "flimkien mal-ispejjeż u mal-imgħax ulterjuri mill-1 ta' Frar 2008", il-konvenut jgħid li huwa qatt ma ssellef €9 miljuni u għalhekk dik is-somma tinkludi l-imgħaxijiet diġà.

[3] **Bank of Valletta plc vs. Sundry Limited et** (Rik. Ġur. Nru 1006/14) deċiża mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fil-5 t'Ottubru 2015.

Ikkunsidrat;

Dan ir-rikors mhux intiż biex jiġi stabbilit l-ammont effettivament dovut iżda biss li t-titolu eżekuttiv fil-forma kostitutiva tiegħu għadu viġenti u li għaddew aktar minn tlett snin mindu seta’ jiġi eżegwit. F’dan ir-rigward issir referenza għall-kawża **HSBC Bank Malta p.l.c. vs. John Dalli et** deċiża fit-18 ta' April 2002 fejn ingħad: "llIi minn dan jidher li l-uniku ezami li ghandha taghmel l-istess Qorti ghall-akkoljiment tal-istess rikors huwa biss li tindaga u taccerta ruhhu dwar l-esistenza tal-istess titolu ezekuttiv, u li l-ammont hekk kannonizzat jew parti minnu huwa dovut, u dan tramite l-konferma bil-gurament tal-istess rikorrenti. Fil-fatt xejn izjed ma huwa rikjest skond l-istess artikolu, lanqas in-notifika lill-kontro-parti, u wisq inqas li l-istess rikors jigi appuntat ghas-smiegh." Din il-qorti tqis pero` illi s-smigħ ta’ rikors simili, għalkemm mhux obbligatorju, jagħti lill-partijiet kollha d-dritt għal smigħ xieraq u biex il-qorti jkollha quddiemha kull fatt li jista’ jgħinha tasal għad-deċiżjoni tagħha.

Kif ingħad ukoll fid-deċiżjoni li tat il-Qorti tal-Appell fil-5 ta` Ottubru 1988 fil-kawża **Emmanuele Falzon pro et noe vs. Joseph Vella** li kieku l-Qorti kellha taċċetta li l-konvenut jitħalla jqajjem eċċezzjonijiet fil-mertu, tkun qiegħda tiftaħ il-bieb għall-abbuż tas-sistema ġudizzjarja fis-sens li l-konvenut jkun qiegħed jingħata l-opportunità li jtawwal proċedimenti li ma kienx intiż mil-leġislatur biex ikun ikkontestat b`eċċezzjonijiet dwar mertu. Għaldaqstant konsiderazzjonijiet dwar l-ammont effetivament dovut mhux kompitu ta’ din il-Qorti iżda semmai jidħlu in vigore jekk it-titolu jingħata eżekuzzjoni fejn allura l-partijiet ikollhom ir-rimedji li tagħti l-liġi fl-eżekuzzjoni ta’ titoli eżekuttivi. Dak li jrid jiġi mistħarreġ u deċiż hu biss jekk jeżistix titolu eżekuttiv a bażi tal-Artikolu 253(b) tal-Kapitolu 12 u jekk in-natura ta’ dan it-titolu għadux viġenti u li d-debitu jew parti minnu għadu dovut. Jekk ir-risposta għal dawn il-kweżiti hu fl-affirmattiv, jiskatta d-dritt tar-rikorrenti li dan it-titolu jerġa’ jiġi reż eżekuttiv. Billi jkun skada t-

terminu, l-liġi terġa ġġedded a bażi tal-Artikolu 258 tal-Kapitolu 12 l-eżegwibilità tat-titolu eżekuttiv.

Il-Qorti hija sodisfatta li l-bank rikorrent għamel il-prova li trid il-liġi għal fini ta` proċeduri ta` din ix-xorta. Ladarba għaddew it-tlett snin, ladarba kienet preżentata l-aħjar prova kostitwita mill-kuntratt de quo bħala konferma tax-xorta tad-dejn jew tat-talba, ladarba hemm il-konferma bil-ġurament illi d-dejn għadu mhux kollu mħallas allura t-talba tal-bank sejra tkun milqugħa stante li din il-proċedura tittratta dwar l-eżegwibilità tat-titolu eżekuttiv.

Decide

Għal dawn il-motivi l-Qorti qed taqta' u tiddeċiedi din il-kawża billi filwaqt li tiċħad l-eċċezzjonijiet tal-konvenut, tilqa’ t-talba tal-bank attur u tawtorizza lill-istess bank attur jezegwixxi l-kuntratt ta' kostituzzjoni ta' debitu in atti Nutar Dottor Margaret Heywood tal-1 ta' Frar 2008 fuq imsemmi.

Bl-ispejjeż kontra l-konvenut.

Onor. Robert G. Mangion
Imħallef

Lydia Ellul
Deputat Registratur